

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Kadın Politikaları Başkanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Sayın Yılmaz TUNÇ tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 07/05/2024

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili

Suçta sürüklenen çocuk, “Kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiası ile hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılan ya da işlediği fiilden dolayı hakkında güvenlik tedbirine karar verilen çocuk” olarak tanımlanmıştır.

Suçta Sürüklenen Çocuk bizzat suç işleyen çocuk olabileceği gibi, bir suça iştirak ettirilen, ya da bir suçun işlenmesi için cezai sorumsuzluğundan yararlanan çocuk da olabilmektedir.

Çocuk Koruma Kanunu’nun 4. Maddesi: “çocuklar hakkında özgürlüğü kısıtlayıcı tedbirler ile hapis cezasına en son çare olarak başvurulması” olarak yer almaktadır. Bilindiği üzere mevzuatımızda 12 yaş altı çocuklar suç işleseler de cezai sorumlulukları bulunmamaktadır (TCK m.31/1). Yine Çocuk Koruma Kanunu’nun 21. maddesi, 15 yaşını doldurmamış çocuklar hakkında üst sınırı beş yılı aşmayan hapis cezasını gerektiren fiillerinden dolayı tutuklama kararı verilemeyeceğini öngörülmektedir. Dolayısıyla ülkemizde Suça Sürüklenen Çocuktan 12-18 yaş arası suça bulaşmış ya da bulaştırılmış çocuklar anlaşılmaktadır. Bu yaklaşım, çocuğu suç işleyen bir suçlu olarak görmeyip onun suça sürüklendiğini kabul ederek bir anlamda fail çocuğu da suçun mağduru konumunda kabul etmektedir.

TÜİK verilerine göre; güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocukların karıştığı olay sayısı 2022 yılında, 2021 yılına göre %20,5 oranında artarak 601 bin 754 olmuştur.

Bu olaylarda çocukların 259 bin 106'sı mağdur olarak, 206 bin 853'ü suça sürüklenme sebebiyle (kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiasıyla), 100 bin 490'ı bilgisine başvurma amacıyla, 16 bin 499'u kayıp (hakkında kayıp müracaatı yapıp daha sonra bulunan) olması sebebiyle, 12 bin 684'ü kabahat işlediği iddiasıyla, 6 bin 122'si ise bu nedenlerin dışında kalan diğer nedenlerden dolayı güvenlik birimlerine gelmiş veya getirilmiştir.

11568

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Kadın Politikaları Başkanı

2010'da 100 binin altında olan suça sürüklenen çocuk sayısı 2022 yılında ikiye katlanarak 206,853'e yükselmiştir. Yani 2010-2022 arasındaki 12 senede suça sürüklenen çocuk sayısı %148 artmıştır. 2023 yılında ise 452 bin 70 çocuğun suça karıştığı tespit edilmiştir. En büyük artış yaralama, hırsızlık ve uyuşturucu kullanımında görülmüştür. Adalet Bakanlığı'nın son istatistiği Kasım 2023 tarihli ve resmi rakamlara göre cezaevlerinde 12-18 yaş arasındaki çocuk sayısı 1885 olarak gerçekleşmiştir.

Bu bağlamda suça sürüklenen çocukların;

1. Güncel sayısı kaçtır? Bunlardan cezaevinde olan çocuk sayısı kaçtır?
2. Herhangi bir eğitim kurumuna kayıtlı olanların sayısı kaçtır?
3. Ebeveynlerinden biri ya da ikisi de olmayan çocuk sayısı kaçtır?
4. Ailelerinin sosyal yardım alma oranı nedir?
5. Büyükşehirlerde yaşayanlarının oranı nedir?
6. Evde suçla ilişkili bireylerin olma oranı nedir?
7. Madde bağımlısı olanların ya da aileleri madde bağımlısı olanların oranı nedir?
8. Suçu tekrar eden yani tahliye olduktan sonra yeniden hapishaneye dönen çocuk sayısı kaçtır?
9. Çocuk Koruma Kanununa göre; 15 yaşına kadar çocuk, üst sınırı 5 yıla kadar olan suçlarda tutuklanamaz. Bu kapsamda tutuklanan çocuklar var mıdır? Eğer varsa kaç çocuk bu durumdadır ve sebebi nedir?
10. 2015-2023 döneminde çocuk ağır ceza mahkemelerine gelen dosya sayısındaki artış endişe vericidir. 15- 18 yaş aralığında ağır ceza mahkemelerinde yargılanan ve tutuklanıp cezaevine konulan kaç çocuk vardır?Varsa hangi suç tipi ile cezaevindedir?
11. Çocuklar için nasıl cezalandırılacaklarının tartışıldığı değil; risk ve ihtiyaç tespitleriyle birlikte onları suç ortamından uzaklaştırmaya, mağdur-fail-toplum

11568

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Kadın Politikaları Başkanı

üçgenindeki dengeyi de gözeten, dolayısıyla uzun vadede toplumdaki suç oranlarını da azaltmaya yönelik, koruyucu ve destekleyici tedbirler alan, onarıcı adalet temelinde düzenlemeler içeren, çalışmalar var mıdır?

- 12.** Türkiye'nin 1995 yılından beri taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına dair Sözleşme, bir çocuğun tutuklanmasını, alıkonmasını ve hapis cezasına çarptırılmasını, "başvurulabilecek en son yöntem" olarak kabul ediyor ve bu çözümün mümkün olduğunca kısa bir süre ile kısıtlanmasını şart koşuyor. Bu sözleşmeye uyumla ilgili ne tür uygulamalar vardır?
- 13.** Alanda çalışan sivil toplum kuruluşlarına, hapishanelerde çocuk haklarına dair izleme faaliyetleri için nasıl bir alan açılıyor?
- 14.** Çocuk hapishaneleri dışında yetişkin hapishanelerinin çocuk koğuşlarında tutulan kaç çocuk vardır?
- 15.** Kadın hapishanelerinin çocuk koğuşlarında tutulan kaç kız çocuğu vardır?